

CHÁPANIE SPOLUPRÁCE V DUCHU PAVLOVEJ SPIRITUALITY

(Zamyslenie k Roku sv. Pavla)

Pavlovo misionárske úsilie v nás vzbudzuje obdiv. Jeho neúnavnosť a horlivosť pri šírení evanjelia je nám príkladom. Jeho činnosť však bola podporovaná množstvom spolupracovníkov a bez nich by len sotva dosiahla rozmery, ako ich poznáme. Skutky apoštolov ani samotné Pavlove listy nielenže nezakrývajú túto skutočnosť, ale dokazujú, že Pavol bol človekom vzťahov, bol apoštolom schopným pre Kristovo evanjelium získať, nadchnúť a počúvať vždy nových spolupracovníkov. Nevšímať si Pavlovu schopnosť pre „tímovú prácu“ znamená stratiť významnú črtu jeho osobnosti. Stačí otvoriť Pavlove listy a nájdeme v nich dlhý rad mien, ktoré Pavol necháva pozdravovať. Andronika a Juniáš, Apollo, Akvila a Priscilla, Aristarchus, Epafras, Erastus, Jason, Lýdia, Oneziforus, Sílus, Timotej, Títus, Tychikus, - to sú len niektoré mená z dlhého radu jeho spolupracovníkov. Už v týchto prvých riadkoch vidíme krásnu aplikáciu pre dnešný život diecézy, farnosti či spoločenstva: **Pri ohlasovaní Kristovho evanjelia kňaz nemôže byť osamoteným apoštolom. Spolupráca, spoločenstvo alebo v modernej reči „tímová práca“ je nevyhnutnou podmienkou, aby Kristovo evanjelium rástlo v Duchu Pavlových slov: „Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh“** (1 Kor 3,6)

Pavlovo chápanie Cirkvi ako Kristovho tajomného tela v Prvom liste Korint'anom 12,12-27 je jedným zo základných pilierov nielen jeho spirituality, ale samotnej podstaty Cirkvi, čo osobitne silno zaznelo na II. vatikánskom koncile, zvlášť v konštitúcii *Lumen gentium* (bod 7). Preto povedať druhému kňazovi alebo laickému veriacemu „*Nepotrebujem ťa*“ (porov. 1 Kor 12,21) je prehršením sa proti samotnému Kristovi, ktorý je hlavou mystického tela.

V duchu Pavlovej spirituality je dôležité pri práci pre Božie kráľovstvo pamätať na tri prvky spolupráce:

- 1) **Získať spolupracovníkov.** V časech totality z dôvodu prenasledovania a postihov bola pastorácia postavená na kňazovi. Máme príklady horlivých laických veriacich, práce v malých spoločenstvách atď., ale predsa vo všeobecnosti život vo farnostiach sa odvíjal od kňaza. Keďže kňaz nechcel vystaviť nebezpečenstvu straty zamestnania alebo šikanovania svojich veriacich, neraz vzal zodpovednosť „na seba“, hoci riskoval pozbavenie štátneho súhlasu, vyhrážky, nátlak, prekladanie z miesta na miesto a pod. V tomto smere dnes Cirkev môže slobodne angažovať v práci laických veriacich. Cirkev na Slovensku aj takmer 20 rokov po páde totality stojí pred výzvou odhodiť zabehnutý spôsob osamelej pastorácie. Kňaz nemôže byť osamoteným apoštolom, ako sme to

spomenuli v úvode. Uzatváranie sa do súkromia, venovanie sa iba vybranému okruhu veriacich patrí do minulosti. Nesmieme podľahnúť pocitu sebestačnosti – vystačíme si s tými, ktorých už máme. Majme odvahu získavať pre Kristovo evanjelium vždy nových spolupracovníkov.

Spolupráca biskupa s kňazmi, farára s kaplánom, kňazov medzi sebou, kňazov a laikov je nevyhnutnosťou, aby Božia stavba rástla. Pavlova činnosť nespočívala iba v ohlásení Krista, ale v zakladaní kresťanských spoločenstiev, v ktorých ustanovoval predstavených, aby aj po jeho odchode pokračovali v evanjelizačnej práci. Božie kráľovstvo musí rásť aj po našom odchode z farnosti!

- 2) **Nadchnúť pre Božie kráľovstvo.** Pavlovo pôsobenie na misijných cestách je opísané týmito slovami: „*Posilňovali srdcia veriacich a povzbudzovali ich, aby vytrvali vo viere a že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé utrpenia.*“ (Sk 14,22) Pavlova horlivosť za Pánov zákon ešte pred jeho povolaním za apoštola bola známa. Keď sa stal Kristovým apoštolom, túto horlivosť zapojil do služby evanjelia. Nadchnúť spolupracovníkov znamená ukázať im evanjelium také, aké skutočne je – *Radostným posolstvom!* Často náš pohľad a naše homílie sú negatívnym výpočtom nebezpečenstiev, ktoré na veriacich číhajú: liberalizmus, konzumizmus, sekularizmus... Iste, všetci si uvedomujeme tieto negatívne bremená, ale pamätajme aj na slová Apoštola národov: „*Kto nás odlúči od lásky Kristovej? (...) ani smrť, ani život, ... ani výška ani hĺbka.*“ Rim 8,35-39) Počas totality kresťanstvo nemohlo naplno ukázať svoju podstatu. V súčasnosti kresťanstvo môže prejavíť to, čím skutočne je. Že je slobodnou odpoveďou človeka, ktorý sa pre Krista rozhodne z osobného presvedčenia, lebo kresťanstvo mu ukáže ako správne praktizovať slobodu a ako rozlišovať veci, ktoré sú skutočné od tých, ktoré sa iba zdajú byť také.
- 3) **Počúvať druhých.** Pri každej liturgii zaznieva na konci čítania zo Svätého písma zvolanie: „Počuli sme Božie“ resp. „slovo Pánovo.“ Nie je to iba formálne ukončenie textu, ale skutočné vyjadrenie postoja človeka. Schopnosť počúvať je v Biblii synonymom otvorenosti pre Božie pôsobenie, vyjadrením poslušnosti voči Pánovmu slovu a pripravenosti konať podľa vypočutého slova. Z tejto vertikálnej roviny je nevyhnutný prechod do horizontálnej roviny – počúvať spolupracovníka, brata, sestry... Veľa podnetov Ducha Svätého ostáva **nevypočutých** práve z dôvodu našej neochoty počúvať druhých. Usilujme sa načúvať ľuďom a veciam, ktoré sú odlišné od tých, o ktorých premýšľame a hovoríme my, ale neposudzujme tých, ktorí ich hovoria. Buďme otvorení porozumieť tomu, čo nám bolo povedané a argumentom, ktoré zazneli. Predovšetkým

laickí veriaci keď pocítia, že ich naozaj počúvame a berieme vážne, budú mať odvahu povedať nám veci, ktoré skutočne cítia a nie to, čo chceme počuť my. Zhromaždenie apoštolov na sneme v Jeruzaleme sa vyznačovalo schopnosťou počúvať a ich prostredníctvom Boh urobil veľké veci: „*Celé zhromaždenie stíchlo a počúvali Barnabáša a Pavla, ktorí rozprávali, aké veľké znamenia a divy urobil Boh prostredníctvom nich medzi pohanmi.*“ (Sk 15,12)

Prosme o dar získavať, povzbudzovať a počúvať našich spolupracovníkov, bratov a sestry, aby aj v našich časoch Boh konal veľké znamenia a divy.

František Trstenský